

БЕКІТІЛДІ:
Астана қаласы әкімдігінің
«Мамандандырылған
балалар үйі» КММ
директорының бұйрығымен
«03» «шілде» 2023 жыл
№ 417-к

**Астана қаласы әкімдігінің
«Мамандандырылған балалар үйі» КММ-де
сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл
саясаты**

1. Жалпы ережелер

Астана қаласы әкімдігінің "Мамандандырылған балалар үйі" КММ (бұдан әрі – «Балалар үйі/Мекеме») сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың осы саясаты сыйбайлас жемқорлық сипатындағы ықтимал іс-қимылдардың алдын алуға, сыйбайлас жемқорлықтан бас тарту ахуалын қалыптастыруға бағытталған.

Осы Саясаттың **мақсаты** балалар үйі қызметкерлерінің, сыйбайлас жемқорлыққа жол бермейтін және өз міндеттерін орындау кезінде адалдық пен шынышылдық қағидаттарын қамтамасыз ететін құқықтық мәдениетін қалыптастыру болып табылады.

2. Терминдер мен анықтамалар

Балалар үйінің қызметкерлері – Балалар үйінің медициналық, әкімшілік және басқару персоналынан және инженерлік-техникалық персоналынан мекемемен еңбек қатынастарында тұрған кез келген жеке тұлға.

Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл - Балалар үйі лауазымды тұлғаларының өз өкілеттіктері шегінде қызметі:

- сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде сыйбайлас жемқорлық сипаттағы әрекеттерді жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және ары қарай жою (сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу);

- сыйбайлас жемқорлық сипаттағы іс-әрекеттердің алдын алу, анықтау, жолын кесу, ашу және тергеу, олардың салдарын жою (сыйбайлас жемқорлыққа қарсы құрес).

Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясат - сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың тиімді жүйесін құруға және сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайтуға бағытталған қызмет.

Сыйбайлас жемқорлық стандарттары - сыйбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған Мекеменің қызметіне белгіленген ұсынымдар жүйесі.

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау - балалар үйінің сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептерді анықтау және зерделеу жөніндегі қызметі.

Мұдделер қақтығысы - Лауазымды адамдардың жеке мұдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл ретте бұл адамдардың жеке мұдделері олардың қызметтік өкілеттіктерін тиісінше орындауда әкеп соғуы мүмкін.

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелі - сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі.

Сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу - сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу шараларының жүйесін әзірлеу және енгізу арқылы сыйбайлас жемқорлықты жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерттеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі мекеменің қызметі.

3. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы міндеттер

1. Саясат келесі міндеттерді шешуді көздейді:

- сыйбайлас жемқорлыққа қарсы бірыңғай саясатты жүзеге асыру;
- Балалар үйінің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері арасында сыйбайлас

жемқорлықтың кез келген көріністеріне мүлдем төзбеушілік түсінігін қалыптастыру;

- Балалар үйінің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің, сондай-ақ үшінші тұлғалардың сыйбайлас жемқорлық әрекеттерге тартылу қаупін барынша азайту;

- осы Саясатқа 1-қосымшаға сәйкес сыйбайлас жемқорлықтың алдын алуға және оған қарсы іс-қимылға, сыйбайлас жемқорлық әрекеттерінің салдарын барынша азайтуға және жоюға бағытталған сыйбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу және енгізу;

- Балалар үйінің қызметкерлерін сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы, сондай-ақ сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы Мекеменің қызметін реттейтін ішкі тәртіп ережелерін қатаң сақтауға тәрбиелеу;

- Мекеменің ішкі нормативтік құжаттарында сыйбайлас жемқорлық факторларының болуына жол бермеу;

- жұмыстарды орындау және қызметтер көрсету кезінде ашықтықты, адал бәсекелестікті және объективтілікті қамтамасыз ету.

2. Ереже медициналық, әкімшілік-басқару персоналынан және инженерлік-техникалық персоналдан, олардың лауазымына, атқаратын функцияларына және жұмыс істеу мерзіміне қарамастан, Балалар үйінің қызметкерлеріне қолданылатын жалпыға бірдей міндетті нормалар мен ережелерден тұрады.

4. Сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар

3. Сыйбайлас жемқорлық тәуекелі туындауы мүмкін Мекеме қызметінің бағыттары.

1) сыйлықтар және қонақжайлыштық шығындары;

2) сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелерінде үшінші тұлғаларды тарту;

3) жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды жүзеге асыруға уәкілеттік берілген адамдарға, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдарға төлемдер;

4) демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету;

5) Балалар үйінің қызметі шенберінде мәмілелер жасау, тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алуды жүргізу;

6) Персоналды басқаруда;

7) ішкі құжаттардың қаржылық және заңгерлік сараптамасы.

4. Мекеме қызметкерлеріне қандай да бір сыйлықтарды/іскерлік қонақжайлыштық/қонақжайлыштық белгілерін ұсынуға, уәде беруге, беруге, талап етуге, сұрауға, қабылдауға тыйым салынады:

- Балалар үйінің қызметін қолдауға, кеңейтуге немесе оңтайландыруға әсер ететін шешімдерге тандаулы әсер ету немесе қандай да бір артықшылықтар немесе пайда алу мақсатында тікелей немесе жанама мақсат қою, егер бұл әрекеттерсіз пайдалы салдардың басталуы шындыққа сәйкес келмейтін болып көрінсе;

- Мекеме атынан емес, қызметкердің атынан беріледі;

- сыйлықтар немесе қонақжайлыштық шығыстар немесе қонақжайлыштық туралы

ақпарат ашылған жағдайда, мекеме мен оның қызметкерлері үшін беделді немесе өзге де қауіп туғызады;

- қолма-қол немесе қолма-қол емес ақшалар, бағалы қағаздар, бағалы металдар немесе ақшаның және/немесе сәнді заттардың басқа түрлері немесе баламалары;

- зат, баға және нақты жағдай тұрғысынан ақылға қонымсыз.

5. Мекеме жүзеге асыратын сатып алушың кез келген әлеуетті қатысушысынан сыйлықтар мен қонақжайлышық белгілерін қабылдауға тыйым салынады. Іскерлік сыйлыққа немесе іс-шараға осы Саясаттың талаптарына сәйкес күмән туындаған кезде Балалар үйіндегі лауазымды тұлға немесе қызметкер мекеменің тікелей басшысымен немесе қауіпсіздік бөлімшесінің басшысымен кеңесуі керек.

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелерінде үшінші тұлғаларды тарту.

6. Мекеме үшінші тұлғаларды тартудан және ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, осы саясаттың қағидаттары мен талаптарын бұзатын немесе мекеме үшін іскерлік беделін жоғалту қаупін тудыратын серіктестермен бірлескен кәсіпорындарға қатысадан бас тартады. Үшінші тұлғалармен іскерлік ынтымақтастықты бастау немесе жалғастыру немесе бірлескен жобаларға қатысу туралы шешім қабылдағанға дейін үшінші тұлғаларды тартуға бастамашы болған балалар үйінің тиісті құрылымдық бөлімшелері келесі шараларды қолдану қажет:

- Мекеме қызметінің бағыттарын реттейтін ішкі нормативтік құжаттарда белгіленген рәсімдерді қатаң сактауды;

- бірлескен жобалардағы серіктестер туралы олардың қызметіндегі сыбайлас жемқорлықтың ықтимал көріністері туралы жалпыға қолжетімді ақпаратты келесі рәсімдер арқылы жинау:

а) өзінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты мен рәсімдерінің болуы туралы мәліметтер алу, серіктестің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы өзара ынтымақтастықты жүзеге асыруға дайындығы;

б) іскерлік беделділігін және мұдделер қақтығысының жоқтығын тексеру;

в) жалған кәсіпкерлік, сенімділік, салықтық және өзге де берешектің болуы тұрғысынан мәліметтер алу.

7. Кәсіпорын бірлескен жобалар бойынша олардың тарапынан сыбайлас жемқорлық көріністері анықталған жағдайда, үшінші тұлғалармен және серіктестермен мәмілелерді бұзу құқығын өзіне қалдырады.

8. Бірлескен жобалар бойынша үшінші тұлғалар мен серіктестерді осы саясаттың қағидаттары мен талаптары туралы хабардар ету.

9. Мекеме үшінші тұлғалар мен серіктестердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат пен рәсімдерді, сондай-ақ мінез-құлық стандарттарын бірлескен жобалар бойынша қабылдауын құптайты.

6. Жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын тұлғаларға, мемлекеттік функцияларды жүзеге асыруға үәкілеттік берілген тұлғаларға, сондай-ақ оларға теңестірілген тұлғаларға төлемдер.

10. Мекеме өз бетінше немесе оның қызметкерлері мен лауазымды тұлғалары

арқылы жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын тұлғаларға, мемлекеттік функцияларды орындауға үәкілетті тұлғаларға, сондай-ақ оларға теңестірілген тұлғаларға, олардың жақын туыстарына Балалар үйі үшін коммерциялық артықшылықтар алу мақсатында ешқандай шығындарды төлемейді, оның ішінде көлікке, тұруға, тамақтануға, ойын-сауыққа, PR кампанияларына және т.б. немесе олардың Мекеме есебінен басқа да женілдіктер алуына.

11. Балалар үйінің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері Қазақстан Республикасының сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес мемлекеттік қызметшілермен өзара іс-қимыл жасау кезінде сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін дербес жауапты болады.

7. Демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету.

12. Кәсіпорын мемлекет өкілдерінің, ұйымдардың немесе өзге де тұлғалардың өз қызметін сақтауға, кеңейтуге немесе оңтайландыруға әсер ететін шешімдер қабылдаудына тікелей немесе жанама мақсатта немесе мұндай көмек объективті түрде осындаі әсер ету әрекеті ретінде қабылдануы мүмкін болса, қайырымдылық, демеушілік және қаржылық көмек көрсетпейді.

Мекеменің қайырымдылық және демеушілік көмек көрсетуге жұмсаған шығыстары туралы ақпарат ашық болуға тиіс.

Мекеме лауазымды тұлғалар мен қызметкерлерге өз атынан қайырымдылық және/немесе демеушілік көмек көрсетуге тыйым салмайды.

8. Балалар үйінің қызметі шенберінде мәмілелер жасау, тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алушы жүргізу.

13. Тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алушы жоспарлау және өткізу кезінде тек қана Қазақстан Республикасының Мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасын басшылыққа алу қажет.

14. Сатып алуға жұмсалған қаражатты оңтайлы және тиімді пайдалану, Қазақстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуетті өнім берушілерге сатып алу рәсіміне қатысу үшін тен мүмкіндіктер беру, сатып алу процесінің ашықтығы мен айқындығын қамтамасыз ету, сыйбайлас жемқорлыққа жол бермеу, атқарушылық құжаттар бойынша орындалмаған міндеттәмелері бар және борышкерлердің бірыңғай тізіліміне енгізілген әлеуетті өнім беруші және (немесе) өзі тартқан қосалқы мердігер (бірлесіп орындаушы) ретінде қатысуға жол бермеу.

9. Персоналды басқару.

15. Кәсіпорын кадрлық шешімдер қабылдау кезінде объективтілік пен әділдік қағидаттарын ұстанады. Қызметкерлерді қабылдау, бағалау, жоғарылату және жұмыстан босату кезінде сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау мақсатында Мекеме:

- кадрларды іріктеу мен қабылдаудың ашық рәсімдерін және лауазымға сәйкес біліктілік талаптарын белгіленген тәртіппен әзірлейді және бекітеді;
- еңбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдағанға

дейін жұмысқа орналасуға кандидаттарды олардың сенімділігі мен мүдделер қақтығысының болмауы тұрғысынан тексеруді жүзеге асырады;

- өзінің негізгі қызмет көрсеткіштері мен кәсіби жетістіктерінің нәтижелілігіне қарай персоналдың қызметін бағалауды және сыйақы төлеуді жүргізеді;

- қызметкердің іскерлік қасиеттері мен біліктілігін ескере отырып, жоғары лауазымға көтеру туралы шешім қабылдайды;

- ҚР заңнамасында көзделген негіздер бойынша қызметкермен еңбек қатынастарын бұзу рәсімін жүзеге асырады.

16. Лауазымды тұлғалар лауазымға тағайындалған немесе Балалар үйімен еңбек қатынастарын жалғастырған кезде, осы Саясатқа 2-қосымшаға сәйкес сыйайлар жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауға келісім беру түріндегі сыйайлар жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдайды.

17. Мекеменің лауазымды адамдарының сыйайлар жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамауы қызметке қабылдаудан бас тартуға немесе қызметтен босатуға әкеп соғады, қылмыстық жазаланатын әрекет және әкімшілік құқық бұзушылық белгілері болмаған жағдайларда оларды орындауда өкілеттіктерді тоқтатуға негіз болып табылады.

10. Ішкі құжаттардың қаржылық және зангерлік сараптамасы.

18. Балалар үйінің ішкі нормативтік құжаттарына қаржылық-құқықтық сараптама, оның ішінде сыйайлар жемқорлық көріністерінің себептері мен жағдайларын (сыйайлар жемқорлық факторларын) жасауға ықпал ететін ережелердің бар-жоғын анықтау және оларды жоюға бағытталған ұсынымдар әзірлеу үшін бекітуге ұсынылған ішкі нормативтік құжаттардың жобалары.

11. Мүдделер қақтығысын болдырмау және реттеу тәртібі.

19. Балалар үйінің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері міндетті:

- мүдделер қақтығысына байланысты тәуекелдердің іске асырылуын болдырмау және оларды реттеу шараларын қабылдау.

- қызметтік міндеттерін орындау кезінде Мекеменің мүдделерін басшылыққа алады және олардың жеке мүдделері Балалар үйінің мүдделеріне қайшы келетін жағдайлардан аулақ болу керек. Мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда (немесе оның туындау мүмкіндігі) бұл ақпаратты жазбаша түрде мекеменің тікелей басшысына немесе жоғары басшылығына жеткізу керек.

20. Мүдделер қақтығысының алдын алу немесе реттеу мүдделер қақтығысының тарапы болып табылатын Балалар үйі қызметкерінің лауазымдық немесе қызметтік жағдайын өзгертуден, ол белгіленген тәртіппен қызметтік міндеттерін атқарудан шеттетілгенге және (немесе) мүдделер қақтығысының туындауына себеп болған пайдадан бас тартқанға дейін тұруы мүмкін.

12. Сыйайлар жемқорлық сипаттағы әрекеттер туралы хабарлама

21. Егер Балалар үйінің лауазымды адамы немесе қызметкери тарапынан мекемеде сыйайлар жемқорлық әрекет орын алғаны туралы дәлелдер болса, бұл туралы дереу тікелей немесе жоғары тұрған басшыға хабарлау керек.

22. Балалар үйінің қызметкерлері басқа қызметкерді, сондай-ақ үшінші тұлғаны сыйбайлас жемқорлық әрекет жасауға итермелеу фактілері анықталған және/немесе қызметкердің сыйбайлас жемқорлық әрекеттерін жасауға бейімділігіне қатысты белгілі фактілер немесе күдіктер туралы мәліметтер болған жағдайда дереу өзінің тікелей немесе жоғары тұрған басшысына хабарлауға міндettі.

13. Сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды қызметтік тергеу

23. Балалар үйіндегі сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы барлық хабарламалар тексеріледі немесе мекеменің тиісті құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен қызметтік тексеру жүргізіледі..

24. Егер қызметтік тексеру нәтижелері бойынша сыйбайлас жемқорлық фактісі анықталса, еңбек қатынастары және материалдарды тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарға беруге дейінгі сыйбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне мүлдем төзбеушілік қағидатын негізге ала отырып, түзету шараларын қабылдау тергеудің аяқталуы болып саналады.

14. Жауапкершілік

25. Балалар үйінің қызметкерлері осы Саясат талаптарының қатаң сақталуына жауапты.

Сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін тиісті жауапкершілік шаралары қолданылған мекеменің лауазымды адамдары мен қызметкерлері, Қазақстан Республикасының соттың заңды күшіне енген шешімін қоспағанда, Мекемеге келтірілген материалдық залалды өтеуден босатылмайды.

26. Саясат талаптарын бұзу Балалар үйі қызметкерінің мәртебесіне сәйкес келмейтін әрекет ретінде қарастырылуы және тәртіптік жаза қолдану үшін негіз болуы мүмкін.

27. Саясат талаптарын бұзу Қазақстан Республикасының Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын бұзғаны үшін көзделген жауапкершілік шараларын қолдануға әкеп соғуы мүмкін.

28. Балалар үйінің қызметкерлері осы Саясатқа 3-қосымшада көзделген нысан бойынша осы Саясатты адал ұстануға өздерінің міндеттемелерін растауға міндettі.

15. Қорытынды ережелер

29. Осы Саясаттың күшіне ену күні мекеме директорының Ережені бекіткен күні болып табылады.

30. Осы Саясат Қазақстан Республикасының заңнамасына өзгерістер мен толықтырулар енгізілген жағдайда өзгертуге жатады. Осы Ережеге өзгертулер мен толықтыруларды Мекеме директоры бекітеді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл
саясатына 1 қосымша

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдау туралы келісім

Мен, _____, (тегі, аты-жөні)

, (қызметін көрсету)

ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, Астана қаласы әкімдігінің "Мамандандырылған балалар үйі" КММ-де сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының талаптарын сақтау, Менің өкілеттіктерімді жеке, топтық және өзге де қызметтік емес мұдделерде пайдалануға әкеп соғуы мүмкін іс-әрекеттер жасауға жол бермеу мақсатында өзіме сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдаймын:

1) өз функцияларымды орындаумен үйлеспейтін іс-әрекеттерді жүзеге асыру;

2) лауазымды адамдардың жақын туыстарымен (ата-анасы (ата-анасы), балалары, асырап алушылары, асырап алынғандары, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері, атасы, әжесі, немерелері), жұбайлары мен жекжаттарымен (жұбайының бауырлары, апа-сіңлілері, ата-аналары және балалары) бір бөлімшеде болатын лауазымдарда болуына жол берілмейді немесе-егер бөлімшелер әртүрлі болса-лауазым функционалды түрде (бизнес - процестер бойынша) олардың жақын туыстары атқаратын лауазымдармен байланысты болса;

3) мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтарды алу немесе пайдалану мақсатында ресми таратуға жатпайтын ақпаратты пайдалану;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес лауазымдық өкілеттіктерін орындауға байланысты сыйлықтарды қабылдау.

Толтырылған және қол қойылған растау парагы Қәсіпорында қызметтік міндеттерін атқарған күннен бастап Мекеменің лауазымды тұлғасының жеке ісінде сақталады.

_____ қолы, тегі, аты-жөні, қызметі

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл
саясатына 2 қосымша

Растау

(Өтінеміз, тиісті ұяшықтарды белгіленіз)

□ *Мен Астана қаласы әкімдігінің «Мамандандырылған балалар үйі» КММ-де сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл Саясатымен танысқанымды растаймын;*

□ *Мен ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасында, Астана қаласы әкімдігінің «Мамандандырылған балалар үйі» КММ-нің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл Саясатында белгіленген талаптарды қатаң сактауға міндеттенемін;*

□ *Мен ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын, Астана қаласы әкімдігінің «Мамандандырылған балалар үйі» КММ-нің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл Саясатын бұзған жағдайда, жауапкершілікке тартылатыным туралы, сонымен бірге, ҚР заңнамасымен бекітілген тәртіпте атқаратын қызметімнен босатылуым мүмкін екендігім туралы хабардармын.*

Толтырылған және қол қойылған растау парагы еңбек және/немесе лауазымдық міндеттерін атқарған сәттөн бастап, Мекеме қызметкерінің жеке ісінде сақталады.

қолы, тегі, аты-жөні, қызметі